

ΕΕΛ/ΛΑΚ

Εταιρεία Ελεύθερου Λογισμικού /Λογισμικού Ανοιχτού Κώδικα

Λ. Μεσογείων 56, 4ος Όροφος, Αμπελόκηποι, 115 27 Αθήνα, Τηλ: 210 7474271, Fax: 210 7474252

Αθήνα, 28 Ιουνίου 2016

Αρ. Πρωτ. 209/ΔΣ

Προς: Γενικό Γραμματέα για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, κ. Γεώργιο Βασιλειάδη

Κοινοποίηση: Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κ.
Νικόλαο Παρασκευόπουλο
Αναπληρωτή Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων
Δικαιωμάτων, κ. Δημήτριο Παπαγγελόπουλο

Θέμα: Η διαφάνεια και τα ανοιχτά δεδομένα συμβάλλουν στην καταπολέμηση της Διαφθοράς

Αξιότιμε κ Βασιλειάδη,

Επικοινωνούμε μαζί σας από την Εταιρεία Ελεύθερου Λογισμικού / Λογισμικού Ανοιχτού Κώδικα (ΕΕΛ/ΛΑΚ, www.eellak.gr). Η ΕΕΛ/ΛΑΚ είναι εταιρεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που έχει ως κύριο στόχο να συμβάλλει στην [ανοιχτότητα](#) και ειδικότερα στην προώθηση και ανάπτυξη των [Ανοιχτών Προτύπων](#), του [Ελεύθερου Λογισμικού](#), του [Ανοιχτού Περιεχομένου](#), των [Ανοιχτών Δεδομένων](#) και των [Τεχνολογιών Ανοιχτής Αρχιτεκτονικής](#) στο χώρο της [εκπαίδευσης](#), του [δημόσιου τομέα](#) και των [επιχειρήσεων](#) στην Ελλάδα. Παράλληλα φιλοδοξεί να αποτελέσει κέντρο γνώσης και πλατφόρμα διαλόγου για τις ανοιχτές τεχνολογίες. Ιδρύθηκε το 2008 από 29 Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Κέντρα, Τεχνολογικά Ιδρύματα και κοινωφελείς φορείς.

Η σημερινή μας επικοινωνία είναι η πρώτη που γίνεται μαζί σας, αλλά συνέχεια μιας διαρκούς προσπάθειας της ΕΕΛ/ΛΑΚ να ενημερώνει τη δημόσια διοίκηση για τις δράσεις της και να την επικουρεί σε θέματα που σχετίζονται με τη διαφάνεια και την αξιοποίηση ανοιχτών τεχνολογιών από το δημόσιο τομέα. Σκοπός της επικοινωνίας αυτής είναι να σας μεταφέρει επιγραμματικά τις προτάσεις πολιτικής που υποστηρίζουμε και να προετοιμάσει έτσι το έδαφος, εφόσον το επιθυμείτε, για μια συνάντηση στην οποία θα μπουν οι βάσεις για συγκεκριμένες δράσεις.

Δυστυχώς παρατηρείται ακόμα και σήμερα αδυναμία των θεσμών μας, η οποία δεν οφείλεται μόνο σε μακροχρόνιες παθολόγιες, αλλά και στην ελλιπή συμμετοχή των πολιτών στη διαμόρφωση πολιτικών, στην αξιολόγηση υπηρεσιών, στη συνδιαμόρφωση λύσεων και εφαρμογών που απλοποιούν διαδικασίες και απελευθερώνουν τις δυνατότητες των δημοσίων λειτουργιών. Οι θεσμοί μας, δηλαδή, παραμένουν «κλειστοί», όταν στην καθημερινότητά μας, οι νέες τεχνολογίες «ανοίγουν» διαρκώς οδούς ενημέρωσης, πολιτισμού, γνώσης, επιχειρηματικότητας, ποιότητας ζωής. Η ελεύθερη διάθεση δεδομένων της δημόσιας διοίκησης συμβάλλει στην αύξηση της διαφάνειας και στη μείωση της διαφθοράς, ενώ τα ανοιχτά δεδομένα συνεισφέρουν επίσης στη δημιουργία της ενιαίας ευρωπαϊκής πληροφοριακής αγοράς, στη δημιουργία νέων υπηρεσιών και συνακόλουθα περισσότερων θέσεων εργασίας. Για το λόγο αυτό, το άνοιγμα των δεδομένων θα πρέπει να αποτελεί κεντρικό στόχο για την υποστήριξη της διαφάνειας, της επιχειρηματικότητας, της χρηστής διοίκησης, καθώς και για την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Η Ελλάδα ως μέλος της συνεργασίας για την ανοιχτή διακυβέρνηση (Open Government Partnership - [OGP](#)) έχει αναλάβει δεσμεύσεις, που αποτυπώνονται σε διετή εθνικά σχέδια δράσης, ως προς το άνοιγμα των δεδομένων και την περαιτέρω χρήση αυτών για τη στήριξη τόσο της διαφάνειας, όσο και της βιώσιμης ανάπτυξης.

Στο πλαίσιο αυτό η [ΕΕΛ/ΛΑΚ](#) με την υποστήριξη του [Ίδρυματος Μποδοσάκη](#) και σε συνεργασία με εννέα ΜΚΟ συν-διαμόρφωσαν 11 προτάσεις για την ενίσχυση της ανοιχτής διακυβέρνησης οι οποίες προωθούν τη διαφάνεια, την ενεργή συμμετοχή και ενημέρωση των πολιτών και κατά συνέπεια την καταπολέμηση της διαφθοράς, η οποία πλήττει την χώρα μας αυτή την δύσκολη περίοδο που διανύουμε. Αναλυτικά οι προτάσεις αυτές στο παράρτημα της επιστολής.

Για στοχευμένες δράσεις κατά της διαφθοράς συνεργαζόμαστε και με τον κ.Νίκο Πασσά. Ο κ. Νίκος Πασσάς είναι καθηγητής Εγκληματολογίας και Ποινικής Δικαιοσύνης στο Πανεπιστήμιο Northeastern στη Βοστώνη, διακεκριμένος καθηγητής στη Διεθνή Ακαδημία Κατά της Διαφθοράς (IACA) και αρχισυντάκτης του διεθνούς περιοδικού "Crime, Law and Social Justice".

Η ΕΕΛ/ΛΑΚ σε συνεργασία με τα μέλη της, ΑΕΙ, ΤΕΙ και Ερευνητικά Κέντρα (κατάλογος με όλα τα μέλη στο <http://go.eellak.gr/meli>) και ειδικότερα με τα εργαστήρια που έχουν ως αντικείμενο τις ανοιχτές τεχνολογίες, μπορεί να στηρίξει τις δράσεις που σας ενδιαφέρουν. Θα ήταν ιδιαίτερη χαρά και τιμή μας να συναντηθούμε μαζί σας προκειμένου να εξετάσουμε τη δυνατότητα συνεργασίας στα θέματα που προτείνουμε.

Με εκτίμηση,

Ο Πρόεδρος ΔΣ
Διομήδης Σπινέλλης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Προτάσεις για την ενίσχυση της διαφάνειας και της ενεργής συμμετοχής και ενημέρωσης των πολιτών.

1. Εφαρμογή του Νόμου 4048/2012 για τη Ρυθμιστική Διακυβέρνηση: Αρχές, Μέσα και Διαδικασίες για την Καλή Νομοθέτηση. Εκτός των άλλων, ο νόμος περιλαμβάνει κατευθύνσεις και διαδικασίες για την κωδικοποίηση και απλοποίηση της νομοθεσίας, τη μελέτη των κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων της νομοθεσίας, τη διεύρυνση και αξιοποίηση της δημόσιας διαβούλευσης κ.ά.. Παρά την ψήφισή του, παραμένει ουσιαστικά ανενεργός και παραβιάζεται κατάφωρα μέσα από την κατάχρηση των Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου, των τροπολογιών της τελευταίας στιγμής και αμέτρητων, εκτός του σκοπού του νόμου, κανονιστικών πράξεων των υπουργών.
2. Ενίσχυση και εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση ([N.3979/2011](#)) και υλοποίηση των προηγούμενων δεσμεύσεων που έχει αναλάβει η Ελλάδα στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για την Ανοιχτή Διακυβέρνηση (Open Government Partnership - OGP <http://www.opengovpartnership.org/country/greece>). Ειδικότερα, την έγκαιρη και για επαρκές χρονικό διάστημα δημόσια διαβούλευση όλων των σημαντικών νομοθετικών πρωτοβουλιών και πολιτικών αποφάσεων και την καθιέρωση διαδικασιών πλήρους διαφάνειας τόσο στην πρόσληψη όσο και στην εξέλιξη όλων των μετακλητών υπαλλήλων και όλων των στελεχών δημοσίων οργανισμών, αλλά και την καθιέρωση ενεργητικής διαφάνειας στη σύνθεση και λειτουργία της Μόνιμης Ελληνικής Αντιπροσωπίας (ΜΕΑ), ειδικά σε σχέση με τη διαπραγμάτευση κοινοτικών πολιτικών και κοινοτικής νομοθεσίας.
3. Εφαρμογή του νόμου για τα ανοιχτά δεδομένα ([N. 4305/2014](#)) σύμφωνα με τον οποίο καθιερώθηκε η αρχή της εξ ορισμού ανοιχτής διάθεσης και περαιτέρω χρήσης της δημόσιας πληροφορίας αλλά και του άρθρου 58 του [N.4178/2013](#) που αφορά τα γεωχωρικά δεδομένα σύμφωνα με το οποίο, “Τα

δημόσια δεδομένα της ΕΚΧΑ Α.Ε. διατίθενται σε οποιονδήποτε τρίτο δωρεάν και με τις κατάλληλες ανοιχτές άδειες, εφόσον πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για μη εμπορικούς σκοπούς". Το άνοιγμα των δεδομένων αποτελεί βασικό πυλώνα της ενιαίας ευρωπαϊκής ψηφιακής αγοράς και κεντρική πολιτική για την ενίσχυση της ψηφιακής οικονομίας και την επίτευξη ισόρροπης ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς.

4. Ενίσχυση της Διαύγειας ([N. 3861/2010](#)) με την απλοποίηση του νομοθετικού πλαισίου, την κατάργηση των εξαιρέσεων και την εισαγωγή ρυθμίσεων που θα έχουν ως στόχο την επέκταση του πεδίου εφαρμογής της στο σύνολο των πράξεων της δημόσιας διοίκησης εκτός εκείνων που αφορούν σε εθνική ασφάλεια, ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, εμπιστευτική πληροφορία και απόρρητα αναγνωρισμένα από το νόμο. Επιπλέον, προτείνεται η επέκταση των υποχρεώσεων της Διαύγειας και σε κάθε ιδιώτη που παρέχει δημόσια υπηρεσία (π.χ. με παραχώρηση ή ΣΔΙΤ) και τους ιδιώτες που συμβάλλονται με το δημόσιο ως εργολάβοι ή υπεργολάβοι.
5. Ενίσχυση της Κοινοβουλευτικής Διαφάνειας και αναβάθμισης των εργαλείων δημοσιότητας, λογοδοσίας και κοινωνικού ελέγχου της νομοθετικής εξουσίας, μέσα από τη λειτουργία της ιστοσελίδας της Βουλής, με έμφαση στα οικονομικά των κομμάτων, των βουλευτών και των συνεργατών τους. Ειδικά για την Κοινοβουλευτική Διαφάνεια υπάρχει δέσμευση στο [OGP](#) έως τον Ιούνιο του 2016 να υπάρξει διαφάνεια στη διαδικασία σύνταξης και ψήφισης όλων των νομοσχεδίων με ανοιχτά δεδομένα για κάθε βήμα και διάδραση σε πραγματικό χρόνο μέσω διαδικτύου. Ειδικότερα, υπάρχει ζήτημα για την υποχρέωση ή μη της Βουλής να δημοσιεύει δεδομένα και να ανταποκρίνεται σε αιτήσεις κατάθεσης εγγράφων από πολίτες.
6. Διαφάνεια και δικαίωμα ενημέρωσης του πολίτη στα στάδια προπαρασκευής, διαμόρφωσης και συζήτησης των σχεδίων νόμου, από τα υπουργεία μέχρι και τις συζητήσεις στις Επιτροπές, αλλά και επί όσων αλλαγών/τροποποιήσεων γίνονται την τελευταία στιγμή μέσω τροπολογιών. Είναι απαραίτητο να γνωρίζει ο πολίτης, πέραν του συστήματος ανοιχτής δημόσιας διαβούλευσης, ποιοι και πως διαμορφώνουν ή επηρεάζουν τη σύνταξη των κανόνων δικαίου.

7. Λήψη μέτρων για την ενθάρρυνση της υιοθέτησης ανοιχτού λογισμικού και ανοιχτών τεχνολογιών στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. Η υιοθέτηση του ανοιχτού λογισμικού και ανοιχτών τεχνολογιών συμβάλλει στην προσαρμογή τεχνολογικών καινοτομιών παγκοσμίου επιπέδου στην τοπική οικονομία. Αυτό δημιουργεί προστιθέμενη αξία που μπορεί να αποτελέσει ανταγωνιστικό στοιχείο στην παγκόσμια αγορά. Οι ανοιχτές τεχνολογίες μπορούν να ελαττώσουν τα εμπόδια για την είσοδο επιχειρήσεων στην εγχώρια και την παγκόσμια αγορά, ενώ, επιπλέον, προκύπτουν σημαντικά οφέλη για την τοπική οικονομία κυρίως μέσω αύξησης της απασχόλησης αποτρέποντας έτσι τη διαρροή ειδικών (brain drain) στο εξωτερικό. Επιτυγχάνεται δηλαδή, η δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για τη βελτίωση του ανταγωνισμού και την ενίσχυση της παραγωγικότητας παρέχοντας ταυτόχρονα την ευκαιρία για περαιτέρω καινοτομία.
8. Προαγωγή μιας νέας ανοικτής και συνεργατικής διοικητικής κουλτούρας. Εξακολουθεί να είναι ευρύτερα διαδεδομένη η διοικητική εσωστρέφεια και ο φόβος της απώλειας ελέγχου στάσεις και αντιλήψεις που μπορούν να αντιμετωπιστούν μόνο μέσα από την ευαισθητοποίηση των δημόσιων οργανισμών σχετικά με την αξία και τις δυνατότητες των ανοικτών δεδομένων και την υιοθέτηση πρακτικών ανοικτών λύσεων σε λειτουργικά θέματα της δημόσιας διοίκησης που θα λειτουργήσουν σαν βέλτιστες πρακτικές.
9. Σύστημα Παρακολούθησης και Ελέγχου Κυβερνητικού έργου. Προτείνουμε την αξιοποίηση της υπάρχουσας εμπειρίας σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο με στόχο τη λειτουργία συστήματος παρακολούθησης, διαφάνειας και συντονισμού του κυβερνητικού έργου. Το σύστημα πρέπει να ενημερώνεται υποχρεωτικά από όλους τους φορείς του δημοσίου τομέα και να παρέχει ανοιχτά δεδομένα, ώστε να αποτελεί το μέσο που θα βοηθήσει στην έγκαιρη αντιμετώπιση των όποιων δυσκολιών προκύπτουν στην υλοποίηση του κυβερνητικού προγράμματος. Σε αυτή την προσπάθεια οφείλουμε να συμβάλουμε όλοι ανεξάρτητα από τις ιδεολογικές, τεχνολογικές ή επιστημονικές διαφορές που μπορεί να έχουμε γιατί είναι ο μόνος τρόπος να

υπάρχουν δημόσια διαθέσιμα στοιχεία για την αποτελεσματική υλοποίηση του κυβερνητικού προγράμματος.

10.Ενσωμάτωση της διδασκαλίας των ανοιχτών τεχνολογιών σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης. Η συμμετοχή του πολίτη στην πολιτική, κοινωνική και οικονομική ζωή έχει ως προϋπόθεση την εξοικείωσή του με την τεχνολογία όχι ως καταναλωτή της αλλά ως συνδημιουργού και διαμορφωτή της. Η κατανόηση και εμπέδωση στις συνειδήσεις των πολιτών, από τη μικρότερη δυνατή ηλικία, ότι υπάρχουν ανοιχτές τεχνολογίες που μπορούν απελευθερώσουν τις δημιουργικές τους ικανότητες, δεν έχει μόνο αναπτυξιακό χαρακτήρα: η χρήση και δημιουργία ανοιχτών τεχνολογιών (λογισμικό, hardware, δεδομένα, περιεχόμενο) αποτελεί βαθιά πολιτική πράξη που εκφράζει το δικαίωμα όλων μας να συμμετέχουμε με ισότιμους όρους σε κάθε έκφανση της σύγχρονης ζωής.

11.Οργάνωση σειράς διατομεακών και διεπιστημονικών δράσεων εξοικείωσης και αξιοποίησης από τον τελικό αποδέκτη, την κοινωνία των διαδικτυακών ανοικτών εργαλείων, εφαρμογών και δεδομένων. Στοχευμένη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση όσο το δυνατό πιο ευρείας γκάμας κοινού ως προς την δυνατότητα αλληλεπίδρασης με τον πάροχο των δεδομένων, τον βαθμό χρηστικότητάς τους, τον επίκαιρο και άμεσο χαρακτήρα τους. Εστίαση στα πολλαπλασιαστικά κοινωνικά οφέλη (δυνατότητες συνδιαμόρφωσης πολιτικών, συναπόφασης, συμμετοχικού σχεδιασμού, ενίσχυση μορφών συμμετρικότητας στον δημόσιο διάλογο και αξιολόγηση με πιο έμπρακτο και κατά συνέπεια αποτελεσματικό τρόπο τη λειτουργία των βασικών δομών του δημόσιου τομέα σε τοπικό και εθνικό επίπεδο).